

4.3.2011

SM033:00/2009

Jakelussa mainitut

PYYNTÖ JÄSENEEN JA VARAJÄSENEEN ESITTÄMISEKSI 25.3.2011 MENNESSÄ

Sisäasiainministeriön oikeusyksikössä toukokuussa 2009 käynnistyneen PEPP- *Positiivinen erityiskohtelu paluumuuttoprosessissa* -hankkeen yleisenä tavoitteena on ollut suunnitella, testata ja levittää kokonaisvaltaista pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vapaaehtoista paluumuuttomallia ja siihen liittyviä positiivisen erityiskohtelun muotoja.

Hanke on kohdentunut haavoittuvassa asemassa olevien, vapaaehtoisesti palaavien pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden tukemiseen paluuprosessin eri vaiheissa. Tavoitteena on ollut kehittää, testata ja mallintaa tukitoimia lähtökohtaisesti muita palaajia huonommassa asemassa oleville henkilöille, jotta heidän mahdollisuutensa integroitua uudelleen paluumaahan olisivat tasavertaisemmat muiden palaajien kanssa.

Yksi hankkeessa tähän mennessä tunnistetuista ongelmista, joka saattaa myös jatkossa vaikuttaa haavoittuviin ryhmiin kuuluvien palaajien yhdenvertaiseen kohteluun, on haavoittuvuuden tunnistaminen. Hankkeen aikana on saatu tietoa siitä, että haavoittuvuus on helpoimmin tunnistettavissa vammaisuuden ja yksinhuoltajuuden (varsinkin kun perheen huoltaja on äiti) ja korkean iän kohdalla. Sen sijaan etnisten vähemmistöjen tunnistaminen on ollut ongelmallista eikä esimerkiksi romanitaustaisia palaajia ole aina nähty haavoittuviin ryhmiin kuuluvina. Seksuaalivähemmistöihin kuuluvia palaajia ei ole hankkeessa kahden toimintavuoden aikana ollut eikä myöskään yksinäisiä, alaikäisiä turvapaikkaa hakeneita henkilöitä.

Hankkeen kolmannen ja viimeisen toimikauden (PEPP 3, 1.1.–30.6.2011) erityistavoitteena on saada haavoittuviin ryhmiin kuuluvien palaajien positiivinen erityiskohtelu osaksi kansallista paluujärjestelmää laatimalla indikaattorit ja niihin perustuvat kriteerit haavoittuvuuden arvioimiseksi ja edistämällä niiden käyttöönottoa viranomaisten toiminnassa.

Hankkeelle asetetaan keskeisiä toimijoita kattava työryhmä, jonka tehtävänä on laatia edellä mainitut haavoittuvuusindikaattorit ja niihin perustuvat kriteerit. Asetettava työryhmä kokoontuu kolme kertaa kevään 2011 aikana.

Työryhmän jäsenille ei makseta palkkioita, mutta sen työskentelyyn osallistumisesta aiheutuvat matka- ja päivärahakulut korvataan hankkeen varoista.

Sisäasiainministeriö pyytää jakelussa mainittuja tahoja esittämään työryhmään varsinaisen jäsenen ja hänelle varajäsenen. Sukupuolten tasa-arvon toteutumisen varmistatte parhaiten nimeämällä toiseksi edustajaksi miehen ja toiseksi naisen.

Vastauksenne pyydetään toimittamaan 25.3.2011 mennessä hankkeen koordinaattorille sähköpostitse osoitteeseen nexhat.beqiri@intermin.fi. Koordinaattorilta voitte halutessanne saada myös lisätietoja puhelimitse numerosta 050 456 0857.

Helsingissä 11. maaliskuuta 2011

Lainsäädäntöjohtaja

Marko Viitanen

Projektikoordinaattori

Nexhat Beqiri

Liitteet	PEPP 3 -hankkeen kuvaus
Jakelu	Sosiaali- ja terveysministeriö/ Valtakunnallinen vammaisneuvosto VANE Sisäasiainministeriö/poliisiosasto Sisäasiainministeriö/MMO/Kansainvälisen suojelun yksikkö Suomen Kuntaliitto Maahanmuuttovirasto Helsingin poliisilaitos Joutsenon vastaanottokeskus Lammin Vastaanottokeskus Etnisten suhteiden neuvottelukunta (ETNO) Lastensuojelun keskusliitto Monika-Naiset liitto SETA Albaaniyhdistys Bashkimi Tampereella asuvien afgaanien yhdistys Aryana
Tiedoksi	Erityisavustaja Thomas Bergman

PEPP 3 -hanke

Hankekausi: 1.1.–30.6.2011

Sisäasiainministeriön oikeusyksikkö koordinoi Positiivinen erityiskohtelu paluunuuroprosessissa -hanketta (PEPP-hanke), jota rahoittavat EU:n paluurahasto (RF) ja kansalliset hanke-kumppanit. Toukokuussa 2009 käynnistyneen hankkeen yleisenä tavoitteena on luoda positiivista erityiskohtelua sisältävä paluunuuromalli haavoittuviin ryhmiin kuuluvien pakolaisten ja turvapaikkahakijoiden vapaaehtoisen paluunuuromin tueksi.

Tavoitteet ja toimenpiteet

PEPP 3 - on *Positiivinen erityiskohtelu paluunuuroprosessissa* -hankkeen kolmas ja viimeinen vaihe, jonka päätavoitteena on viedä hankkeen kahden ensimmäisen toimintakauden aikana saavuttamat tulokset ja hankittu tieto osaksi kehitteillä olevaa kansallista paluujärjestelmää.

Hankkeen erityistavoitteet ja toimenpiteet ovat:

- Saada haavoittuviin ryhmiin kuuluvien palaaajien positiivinen erityiskohtelu osaksi paluujärjestelmää ja -politiikkaa laatimalla indikaattorit ja niihin perustuvat kriteerit haavoittuvuuden arvioimiseksi ja edistämällä niiden käyttöönottoa viranomaisten toiminnassa
 - Työryhmä
 - Aikataulu: huhti-toukokuu 2011
- Vahvistaa järjestöjen osaamista ja roolia paluutiedotuksessa ja uudelleenintegraatiotoimissa
 - Järjestötyöpajat (2)
 - Aikataulu: huhtikuu 2011
- Vahvistaa viranomaisten ja vastaanottokeskusten osaamista vapaaehtoisen paluun tukemisessa
 - Hankkeen loppuseminaari
 - Aikataulu: toukokuu 2011

Hankkeen kohderyhmä, aiemmat toimenpiteet ja tuotokset

Hankkeen kohderyhmään kuuluvat kolmansien maiden vapaaehtoisesti palaavat kansalaiset, jotka kuuluvat haavoittuviin ryhmiin, ja jotka a) peruuttavat turvapaikkahakemuksensa tai b) ovat saaneet kielteisen turvapaikkapäätöksen tai c)

saavat Suomessa kansainvälistä tai tilapäistä suojelua. Ensimmäisessä vaiheessa (1.5.2009–28.2.2010) tuettiin myös haavoittuviin ryhmiin kuulumattomia edellä mainittuja palaaajia ja kolmannessa vaiheessa (PEPP 3) hankkeen kohderyhmään kuuluvat myös paluasioissa toimivat viranomaiset, vastaanottokeskusten työntekijät ja pakolaisjärjestöt.

Hanke on kahden ensimmäisen toimintakauden aikana muun muassa:

- selvittänyt ja levittänyt aiemmista paluuhankkeissa toteutettuja hyviä käytäntöjä sekä kartoittanut yhdessä pakolaisjärjestöjen kanssa haavoittuviin ryhmiin kuuluvien palaaajien tarpeita paluuprosessin eri vaiheissa,
- tukenut erityisesti haavoittuviin ryhmiin kuuluvien henkilöiden paluuta,
- kouluttanut pakolaisjärjestöjen edustajia tiedottamaan potentiaalisille palaaajille saatavissa olevista tukimuodoista ja
- edistänyt kansalaisjärjestöyhteistyötä kaikkien vapaaehtoisesti palaavien uudelleenintegroitumisen tukemiseksi

Hanke on julkaissut *kirjan* Suomessa aiemmin toteutettujen paluuhankkeiden hyvistä käytännöistä ja haavoittuviin ryhmiin kuuluvien palaaajien erityistapauksista. Potentiaalisille palaaajille järjestettiin kuusi *omakielistä tiedotus- ja neuvontatilaisuutta*. Tilaisuudet toteuttivat hankkeen kouluttamat pakolaisjärjestöjen edustajat. Hanke järjesti *tiedonkeruumatkan* Pohjois-Irakin kurdien autonomiselle alueelle joulukuussa 2009. Matkan aikana solmittiin yhteyksiä kurdihallinnon viranomaisiin, alueella toimiviin kansainvälisiin järjestöihin ja paikallisiin kansalaisjärjestöihin sekä selvitettiin mahdollisuuksia luoda yhteistyöverkosto vapaaehtoisesti palaavien uudelleenintegroitumisen tukemiseksi.

Hankkeen kahden ensimmäisen toimintakauden aikana tuettiin *paluuraaha-avustuksella* yhteensä 40 pääosin haavoittuviin ryhmiin kuuluvaa palaaajaa. Hankkeen tuen piiriin hakeuduttiin vastaanottokeskusten sosiaalityöntekijöiden ja kuntien sosiaalitoimen kautta Vapaaehtoisesti palaaville laadittuun paluunuurossuunnitelmat. Palaaajia on ollut muun muassa: turvapaikkahakemuksensa peruuttaneet, kielteisen päätöksen jälkeen välittömästi paluuta haluavat, ihmiskaupanuhrit sekä pysyvällä oleskeluluvalla Suomessa asuvat pakolaiset.

Hanketta on toteutettu useiden toimijoiden (viranomaisten, pakolais- ja muiden järjestöjen, vastaanottokeskusten ja neuvottelukuntien) yhteistyönä. Hankkeen johtoryhmä on tukenut ja ohjannut hankkeen toteuttamista, arvioinut sen tuloksia sekä toiminnat kontakti- ja levittämisverkostonä suhteessa alueelliseen ja paikalliseen hanketoimintaan.

Lisätietoja:

Postiosoite
PL 26
00023 VALTIONEUVOSTO

Käyntiosoite
Kirkkokatu 12
HELSINKI

Puhelin
Vaihe 071 878 0171

Faksi

071 878 8555

Internet: www.yhdenvertaisuus.fi/kampanjat, www.intermin.fi

puh. 071 878 8287

s.posti: nexhat.beqiri@intermin.fi

